

Τα αναπάντητα ερωτήματα ενός «συνοδού»

Ένας καλός φίλος και ιερέας μου έλεγε παλαιότερα, πως ο καλύτερος τρόπος για να αντιμετωπίσεις τη ζωή με αισιοδοξία είναι να πραγματοποιείς μία φορά την εβδομάδα επίσκεψη στο νοσοκομείο και μία φορά το μήνα στο νεκροταφείο.

Πραγματικά η, έστω και περιστασιακή επίσκεψη, σ' έναν από τους δύο αυτούς χώρους σε πείθει πως το σημαντικότερο στη ζωή είναι να έχεις την υγεία σου. Όλα τα υπόλοιπα παλεύονται. Το «δυστύχημα», βέβαια, είναι πως όταν είσαι «έξω» εύκολα ξεχνάς, καθώς «στροβιλίζεσαι» και πάλι στους φρενήρεις ρυθμούς της καθημερινότητας.

Γράφω τα παραπάνω, μ' αφορμή πρόβλημα υγείας προσφιλούς μου προσώπου, που αναγκάστηκε να νοσηλευτεί για αρκετές ημέρες στο Νοσοκομείο Σερρών.

Επισκεπτόμενος το Νοσοκομείο το πρώτο πράγμα που συνειδητοποιείς είναι πως πρόκειται για μία «ιδιόρρυθμη» κοινωνία, με δικούς της νόμους και κανόνες, όπου κυρίαρχο στοιχείο είναι ο ανθρώπινος πόνος. Το δεύτερο που βιώνεις αμέσως μετά, είτε ως ασθενής, είτε ως «συνοδός» είναι κάποιες σοβαρές δυσλειτουργίες, που σχετίζονται με τη λειτουργία αυτού του Δημόσιου «οργανισμού» και που αφορούν πρωτίστως τις σχέσεις των ασθενών και των συνοδών τους με το ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό.

Σ' αυτό το δεύτερο στοιχείο θα ήθελα να επικεντρώσω την προσοχή μου. Ως «συνοδός» ασθενή, την πρώτη μου επαφή με το νοσηλευτικό προσωπικό την είχα με μία ευγενική και πρόσχαρη «ένστολη» νοσοκόμα, που προσπάθησε, με ιδιαίτερα μάλιστα πειστικό έως εκνευριστικό τρόπο, να με πείσει πως πρωτεύουσα σημασία έχει να επιλέξω τις «αποκλειστικές» νοσοκόμες που θα επιφορτιστούν με τη φροντίδα του ασθενή. Όντας η ίδια «αποκλειστική» δήλωνε διαθέσιμη για οποιαδήποτε πληροφορία ήθελα. Η κουβέντα αυτή, να τονίσω, γίνονταν στο διάδρομο μπροστά στους θαλάμους. Προφασίστηκα διάφορες δικαιολογίες και μπήκα στο θάλαμο.

Το «καθεστώς» των «αποκλειστικών» σαφώς και το γνώριζα, αλλά το ότι υπήρχε συγκροτημένη «ομάδα κρούσης» που επέλεγε τους «στόχους», όχι. Το ότι υπήρχε μεταξύ τους «ανελέητος» ανταγωνισμός για το «διαμοιρασμό» των «ιματίων» των ασθενών, θα το διαπίστωνα αργότερα.

Όμως το ζήτημα δεν ήταν και δεν είναι η όποια ασφυκτική παρουσία των «αποκλειστικών». Οι κοπελιές αυτές προσπαθούν να βγάλουν ένα αξιοπρεπές μεροκάματο κάτω από συνθήκες κάθε άλλο παρά εύκολες. Και η αλήθεια είναι πως το κάνουν με περισσή ευσυνειδησία. Πράγμα που διαπίστωσα και ο ίδιος, αφού εντέλει χρειάστηκε να καταφύγω σε κάποιες από αυτές, οι οποίες και αποδείχθηκε συνεπéstατες. Το αν υπάρχει, εντέλει, έντονος διαγκωνισμός μεταξύ τους δεν είναι θέμα που με (μας) αφορά άμεσα.

Αυτό, όμως, που με εκπλήσσει και στο οποίο θέλω να επιμείνω, είναι η στάση του μόνιμου νοσηλευτικού προσωπικού και κατά συνέπεια των μεγάλων ευθυνών που φέρει η διοίκηση του νοσοκομείου. Δεν είναι δυνατόν η περιθαλψη των ασθενών να έχει «εν λευκώ» παραχωρηθεί σε ιδιώτες, με το πρόσχημα ή με την πραγματική αιτιολογία της έλλειψης προσωπικού. Δεν είναι δυνατόν το μόνιμο νοσηλευτικό προσωπικό να «καφρέι» επιδεικτικά απέναντι σε ουσιαστικά αιτήματα ασθενών και «συνοδών» με τη δικαιολογία του φόρτου εργασίας. Δεν είναι δυνατόν ο κάθε ασθενής να επιβαρύνεται με μεγάλα χρηματικά ποσά (με εξίσου μεγάλα ποσά επιβαρύνεται αντιστοίχως και το ασφαλιστικό του ταμείο) για να διατηρεί «αποκλειστικές» και μάλιστα υπό τα σιωπηρή συνενοχή όλων, που θα του διασφαλίσουν ανθρώπινες και αξιοπρεπείς συνθήκες νοσηλείας.

Ο ασθενής ο κάθε ασθενής, ανεξαρτήτως ηλικίας, μπορεί να βρίσκεται σε ιδιαίτερα μειονεκτική θέση αλλά δεν παύει να είναι πρώτα άνθρωπος που χρειάζεται προσοχή και φροντίδα. Κατάκοιτος και ανήμπορος να ανταποκριθεί στις όποιες ανάγκες του είναι άμεσα εξαρτημένος από τις υπηρεσίες του προσωπικού.

Είναι, λοιπόν, ανεπίτρεπτο να αναζητεί ως «επαίτης» τόσο αυτός, όσοι και οι συνοδοί του την παροχή υπηρεσιών που σε τελευταία ανάλυση δικαιούνται.

Να αναφέρω ένα χαρακτηριστικό περιστατικό, που συνιστά και ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα στη φροντίδα των ασθενών. «Συνοδός» κατάκοιτης ηλικιωμένης κυρίας, που «δυστυχώς» έχει «λερωθεί» ζητά τη συνδρομή του προσωπικού. Δύο ολόκληρες ώρες μετά ουδείς εκ του νοσηλευτικού προσωπικού επισκέφτηκε το θάλαμο, παρά τις συνεχείς οχλήσεις της «συνοδού» και τις αντίστοιχες διαβεβαιώσεις του προσωπικού. Εντέλει η «συνοδός» αναγκάστηκε να καλέσει την «αποκλειστική» της βραδινής βάρδιας για να κάνει αυτό που θεωρείται ως αυτονόητη υποχρέωση του προσωπικού. Και δυστυχώς η παραπάνω περίπτωση δεν ήταν η μοναδική. Σε τακτά χρονικά διαστήματα «συνοδοί» ξεσπούν σε όποιον βρεθεί μπροστά τους για αυτήν την ανεπίτρεπτη συμπεριφορά.

Ένα άλλο εξίσου χαρακτηριστικό παράδειγμα: νοσοκόμα μετά από δύο ανεπιτυχείς προσπάθειες να βρει φλέβα στα χέρια μιας ηλικιωμένης ασθενούς, εγκατάλειψε το θάλαμο λέγοντας πως το ωράριό της έχει συμπληρωθεί.

Να επαναλάβω πως σέβομαι απόλυτα τη δικαιολογία για το ανεπαρκές προσωπικό, καθώς και τις δυσκολίες αυτής της εργασίας, όπως και το δικαίωμα στη διεκδίκηση των νόμιμων δικαιωμάτων των εργαζομένων. Αλλά δεν είναι δυνατόν τη δυσλειτουργία του νοσοκομείου (του κάθε νοσοκομείου) να την πληρώνουν οι ασθενείς. Όσο δε για τη φύση της εργασίας τους, ο καθείς από εμάς κάνει τις επιλογές του, καλές ή κακές. Από τη στιγμή όμως που πληρώνεται γι' αυτές οφείλει να είναι απολύτως συνεπής.

Επεκτείνοντας το σκεπτικό μου, θα ήθελα να σταθώ λίγο και στον «θεσμό» των «συνοδών» (μία ακόμη ελληνική πατέντα). Δεν γνωρίζω αν αυτή η επικουρική παρουσία των «συνοδών», σχεδόν σε ημερήσια βάση δίνει λύση στα προβλήματα των ασθενών (άλλωστε αυτό που πρωτίστως κάνει ο συνοδός είναι να «εκλιπαρεί» το νοσηλευτικό προσωπικό), αλλά το σίγουρο είναι πως αυτή η συνεχής μετακίνηση φίλων, γνωστών και συγγενών στους θαλάμους, οποιαδήποτε ώρα και ημέρα (πλην των ωρών επίσκεψης των γιατρών) δημιουργεί όχληση καφενείου τρίτης κατηγορίας, που κάθε άλλο παρά υποβοηθά στην ανάρρωση του ασθενή.

Θα κλείσω αυτό το κείμενο, παρότι θα μπορούσα να γεμίσω σελίδες επί σελίδων, με μια μικρή αναφορά στη λειτουργία του κυλικείου. Το κυλικείο για το Νοσοκομείο είναι το παράθυρο στον έξω κόσμο. Το λιγότερο που θα μπορούσε να ζητήσει κανείς είναι μία υποτυπωδώς ευγενική εξυπηρέτηση. Δυστυχώς αυτό που μονίμως εισπράττει είναι η γκρίνια και η (επιεικώς) απρεπής συμπεριφορά. Δεν γνωρίζω με ποιο καθεστώς λειτουργεί σήμερα το κυλικείο, αλλά το βέβαιο είναι πως πρέπει η διοίκηση του Νοσοκομείου να βρει το γρηγορότερο μία λύση. Ο σημερινός τρόπος λειτουργίας του είναι προσβλητικός για τον «οργανισμό». Όπως αντίστοιχα λύση πρέπει να βρει και για την αντιμετώπιση των δυσλειτουργιών που πρωτύτερα ανέφερα.

Υ.Γ. Σαφώς και υπάρχουν θετικά στοιχεία στη λειτουργία του Νοσοκομείου στα οποία και θα μπορούσαμε να αναφερθούμε. Θα ήταν λάθος να είμαστε απολύτως αφοριστικοί. Η καθαριότητα, η ποιότητα του φαγητού και η ικανότητα του ιατρικού προσωπικού είναι μερικά από αυτά τα στοιχεία. Όπως άλλωστε και η άμεση και συνεπής ανταπόκριση μέρους, έστω, του νοσηλευτικού προσωπικού. Όμως πρόθεση του υπογράφοντα στη συγκεκριμένη συγκυρία ήταν η ανάδειξη κάποιων καίριων προβλημάτων και δη αυτών που αφορούν στις συνθήκες νοσηλείας των ασθενών. Αυτό που πρωτίστως επιθυμώ να υπερασπιστώ είναι το αναφαίρετο δικαίωμα του ασθενή στην αξιοπρεπή και ανθρώπινη νοσηλεία.